

Finanšu izlūkošanas
dienests

FINANŠU IZLŪKOŠANAS DIENESTA PAVEIKTAIS UN IZAICINĀJUMI 2020. GADĀ

NaudasLikumi

FIU Latvia

www.fid.gov.lv

FID MISIJA UN MĒRĶI

Finanšu izlūkošanas dienesta (FID) misija:

nepieļaut Latvijas finanšu sistēmas ļaunprātīgu izmantošanu un efektīvi cīnīties pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, terorisma un proliferācijas finansēšanu.

Mērķi:

LĪDERĪBA - būt vadošajai iestādei noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanā Latvijā.

PROFESIONALITĀTE - uzlabot finanšu izlūkošanas analītisko kvalitāti un tās efektīvu pielietojumu.

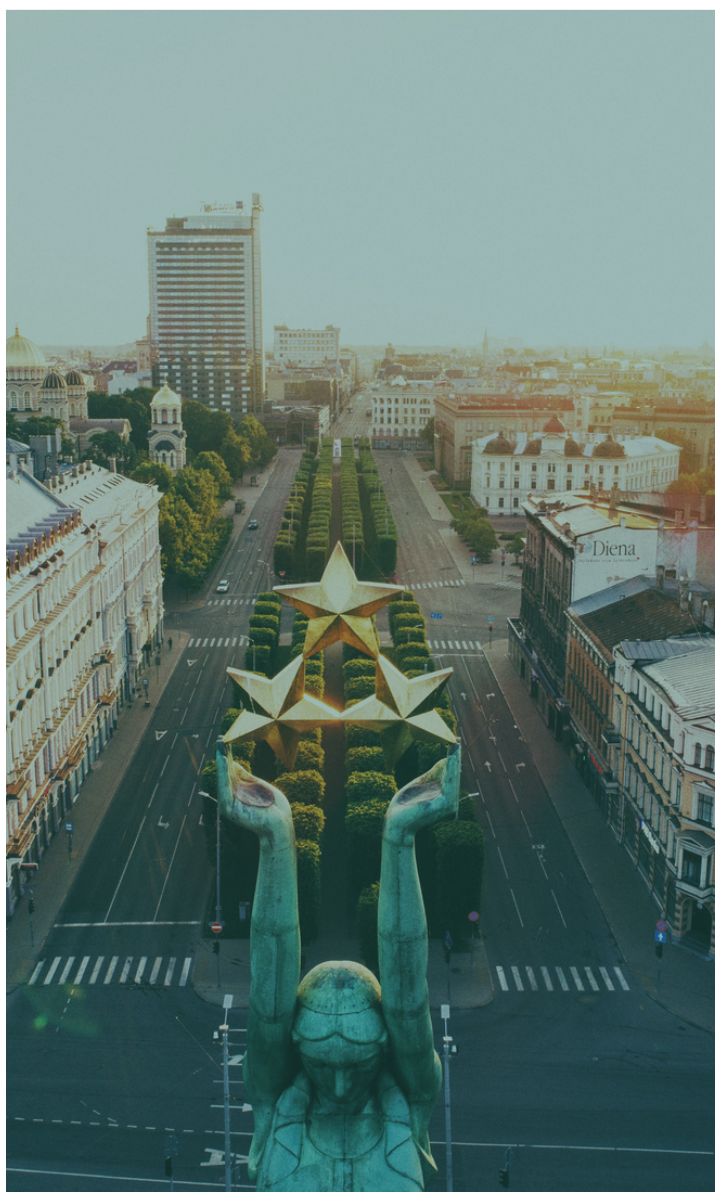
REPUTĀCIJA - uzlabot Latvijas starptautisko reputāciju un sadarbību noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas jomā.

STRATĒGISKĀ ANALĪZE

FID izstrādā specializētus pētījumus par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas (NILLTF) riskiem, tendencēm, apjomiem un jaunākajām metodēm.

LATVIJU NEIEKĻAUJ FINANŠU SEKTORA “PELĒKAJĀ SARAKSTĀ”

Tas ir būtisks sasniegums, kas parāda valsts spēju spēju izveidot efektīvu kontroles un uzraudzības mehānismu, kas nepieļauj iespēju izmantot savas valsts finanšu sistēmu noziedzīgiem mērķiem.

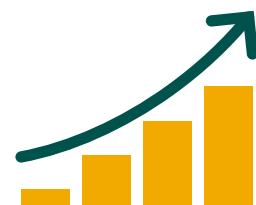
2020. gada sākumā atbilstoši Eiropas Padomes Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas pasākumu novērtēšanas ekspertu komitejas (Moneyval) slēdzienam, tika secināts, ka Latvija ir pirmā šīs organizācijas dalībvalsts, kas sekmīgi izpildījusi visas Finanšu darījumu darba grupas (FATF) 40 rekomendācijas.

Starptautiskie eksperti atzinīgi novērtējuši Latvijas spēju parādīt būtisku un pozitīvu rezultātu cīņā ar ekonomiskajiem un finanšu noziegumiem.

Latvija 2020. gadā bija pirmā Moneyval dalībvalsts un otrā valsts pasaulē, kas saņēmusi augstāko tehniskās atbilstības novērtējumu salīdzinājumā ar citām valstīm.

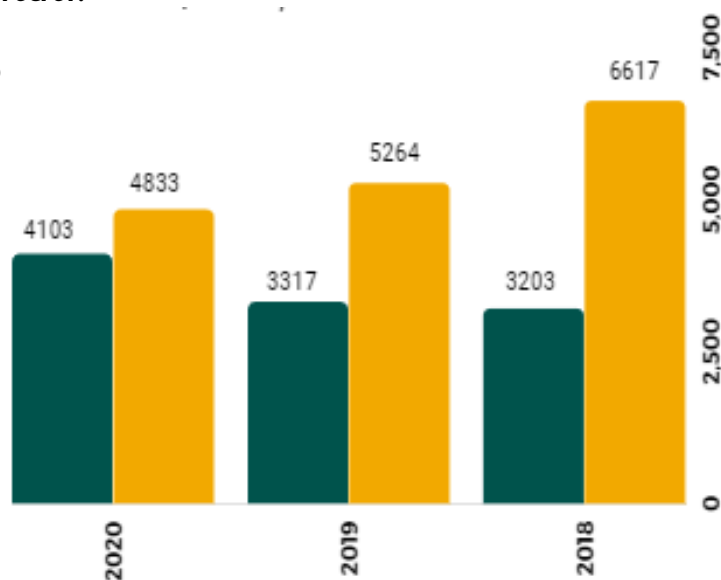
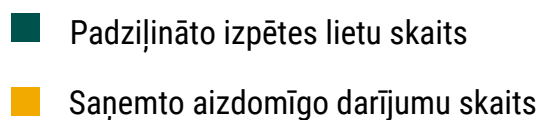
FINANŠU IZLŪKOŠANA: REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, 2020. gadā pieaudzis izvērtēto lietu apjoms pret kopējo saņemto aizdomīgu darījumu ziņojumu skaitu. Cita starpā ir samazinājies kopējais dienestā saņemto ziņojumu par aizdomīgiem darījumiem skaits, kas saistīts ar FID organizētajiem semināriem un atgriezeniskās saites sniegšanu Likuma subjektiem par ziņojumu kvalitāti.

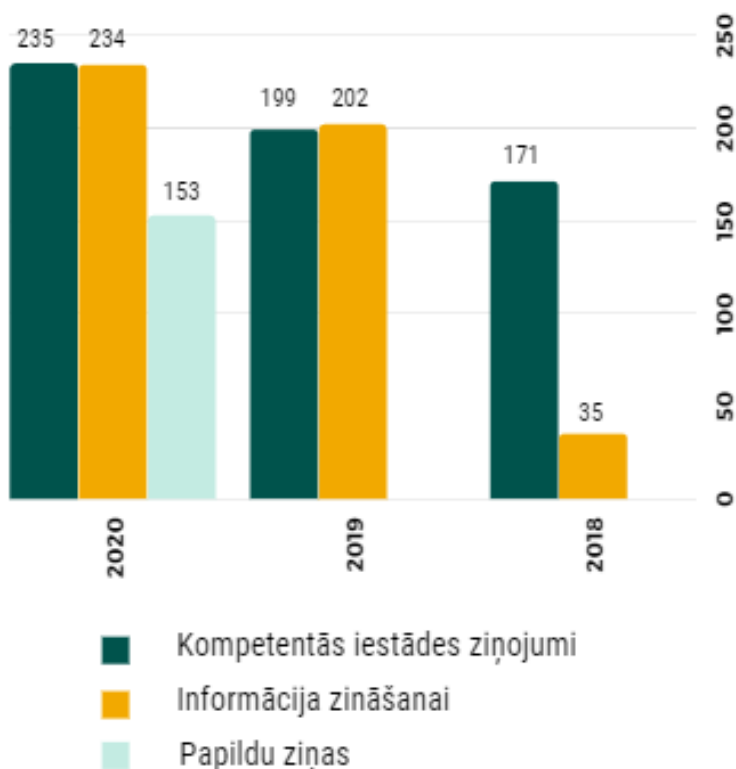
FID saņemti un apstrādāti 4833 ziņojumi par aizdomīgiem darījumiem

Saņemot un apstrādājot 4833 ziņojumus par aizdomīgiem darījumiem, padziļināta izpēte un analīze veikta 4103 lietās.

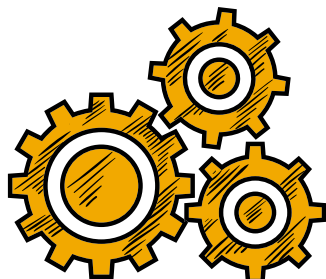

Tiesībaizsardzības iestādēm nosūtīti 622 materiāli

2020. gadā FID tiesībaizsardzības iestādēm nosūtījis 622 materiālus, no tiem 235 kompetentās iestādes atzinumus, 234 materiālus ar informāciju zināšanai un 153 papildu ziņu materiālus.

STRATĒGISKĀS ANALĪZES PĒTĪJUMI

Lai īstenotu proaktīvu pieeju cīņā ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, terorisma un proliferācijas finansēšanu, FID izstrādā stratēģiskās analīzes pētījumus, kas sniedz FID un citām iesaistītajām institūcijām būtisku informāciju par noziegumu veidiem un jaunākajām tendencēm.

2020. gadā FID izstrādāja vairākus stratēģiskās analīzes pētījumus un metodiskos materiālus:

- Nacionālais NILLTPF* risku novērtēšanas ziņojums par 2017.-2019. gadu
- Virtuālo valūtu un jauno tehnoloģiju risku novērtēšanas ziņojums
- Covid-19 radītie noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas riski
- Noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas tipoloģijas un pazīmes

Ierobežotas pieejamības informācija:

- Lietuvas finanšu sektoram piemītošie riski un to ietekme Latvijā
- Latvijas aizsardzības nozares uzņēmumi FID saņemtajos ziņojumos un nosūtītajos materiālos
- Baltkrievijas NILLTPF risku paaugstinošo faktoru novērtējums
- Finanšu noziegumu apkarošanas tīkla (FinCEN) failu pētījums
- Vadlīnijas “Noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanas prioritātes noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas jomā”
- Vadlīnijas “FID sadarbība ar operatīvās darbības subjektiem, izmeklēšanas iestādēm un prokuratūru”

**NILLTPF - noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācija, terorisma un proliferācijas finansēšana*

ĪSTENOTĀS APMĀCĪBAS

Viens no FID uzdevumiem ir izglītēt NILLTPF novēršanas sistēmā iesaistītās institūcijas par jaunākajām tendencēm noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanā.

Tiešsaistes mācībās "Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas izmeklēšanas un iztiesāšanas problēmas" piedalījās vairāk nekā 330 dalībnieki: tiesībsardzības iestāžu pārstāvji, analītiķi, prokurori un tiesneši, Tieslietu un Iekšlietu ministriju pārstāvji, kā arī FID darbinieki.

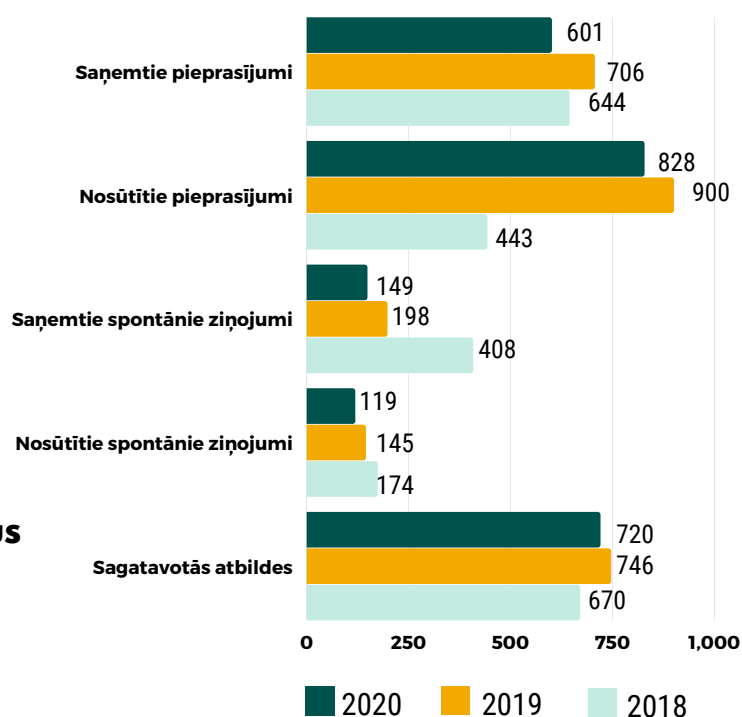
Tiešsaistes mācībās "Finanšu izlūkošanas dienesta kompetence un sadarbība ar procesa virzītājiem" piedalījās vairāk nekā 350 dalībnieki: izmeklētāji, operatīvie darbinieki, prokurori, 1. un 2. instances tiesu tiesneši, Iekšlietu ministrijas un FID pārstāvji.

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Nozīmīga FID starptautiskās sadarbības funkcija ir atbilstu sagatavošana uz ārvalstu finanšu izlūkošanas iestāžu pieprasījumiem, kā arī FID pieprasījumu sagatavošana ārvalstu dienestiem, lai iegūtu informāciju FID analīzes vajadzībām.

Pēc ārvalstu kolēģu iniciatīvas 2020. gadā FID kā iespējami noziedzīgi iegūtus līdzekļus iesaldējis 1,56 miljonus eiro.

Starptautiskās sadarbības dinamika

DATU APSTRĀDES UN ANALĪTISKO PROCESU DIGITALIZĀCIJA

Spēcināta FID analītiskā kapacitāte

2020. gadā kāpinātas skaitļošanas jaudas, ieviešot jaunus analītiskos risinājumus. Ieviests ALTIA Investigation Toolkit un Financial Analysis Toolbar, kas uzlabo bankas konta izrakstu analīzi. Radīts jauns risinājums informācijas apmaiņai, kas ļauj drošā un šifrētā veidā nodot liela apjoma informāciju sadarbības partneriem.

2020. gadā viena no FID prioritātēm bija datu saņemšanas un analīzes sistēmas goAML ieviešana. goAML ir moderns, starptautiski atzīts augsta līmeņa risinājums ziņojumu saņemšanai, apstrādei un analīzei.

goAML ieviešanas ieguvumi:

- operatīva ziņojumu par aizdomīgiem darījumiem un sliekšņa deklarāciju iesniegšana;
- ērtāka ziņošana par noziedzīgiem nodarījumiem nodokļu jomā, novēršot paralēlās ziņošanas sistēmu;
- efektīvāka komunikācija starp FID, Likuma subjektiem, tiesībsardzības iestādēm, uzraudzības un kontroles institūcijām.

Pilnveidots sankcionēto subjektu meklētājs

FID ir atjaunojis sankcionēto subjektu meklētāju <https://sankcijas.fid.gov.lv/>, iekļaujot tajā ANO, ES un Latvijas sankciju sarakstus, papildinot meklētāju ar iespēju lietotājam iegūt atskaiti, kurā iekļauti meklēšanas kritēriji, datums un iegūtā / atrastā informācija.

CITI REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI

Iesaldētie līdzekļi

2020. gadā FID izdevis 440 iesaldēšanas rīkojumus, iesaldējot iespējami noziedzīgi iegūtus līdzekļus 429,412 miljonu eiro apmērā.

Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju uzsāktie kriminālprocesi (pēc Krimināllikuma 195. panta)

Gads	Procesu skaits
2017	104
2018	181
2019	257
2020	344

Iesaldētie līdzekļi un citas vērtības

Gads	Naudas līdzekļi (miljoni eiro)	Nekustamie īpašumi	Bankas seifi	Transportlīdzekļi
2017	45,6	2	2	1
2018	101,48	2	4	8
2019	345,98	16	4	1
2020	429,41	45	4	-

2021. GADA PRIORITĀTES

Lai turpinātu veiksmīgi īstenot FID misiju - nepieļaut Latvijas finanšu sistēmas ļaunprātīgu izmantošanu un efektīvi cīnīties pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas riskiem, FID ir definējis būtiskākās prioritātes 2021. gadā:

- Pabeigt darbu pie datu saņemšanas un analīzes sistēmas goAML ieviešanas.
- Latvijas pārstāvība starptautisko institūciju novērtēšanas procesos.
- Specializētas Starptautiskās finanšu izlūkošanas darba grupas (IFIT) darbības nodrošināšana.
- Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas sistēmā iesaistīto personu regulāra apmācība un informēšana par aktualitātēm NILL novēršanas jomā.
- Atbalsts FKTK LAS «ABLV Bank» kontrolēta pašlikvidācijas procesa nodrošināšanai.
- EGMONT grupas plenārsēdes organizēšana.
- AML Innovation Hub izveide.

Plašāka informācija par FID darbības rezultātiem 2020. gadā pieejama FID mājaslapā <https://fid.gov.lv/lv> sadaļā "Par mums" apakšsadaļā "Gada pārskati".